institueeren van een kerk wordt overgegaan, dan moet de missionaris die dat doet en de kerk, die hem daartoe autoriseert, wel bedenken of de omstandigheid, dat men in Nederland noodgedwongen geïnstitueerde kerken heeft zonder eigen herder en leeraar, nu aanleiding mag zijn, op het zendingsterrein tot instelling van de ambten over te gaan, ook dan als het ambt van herder en leeraar onvervuld moet blijven, wijl de krachten daartoe ontbreken. De redeneering van de Toelichting, dat er op O. Soemba en Savoe kerken geplant zijn en dat dus de zendingstaak van onze kerken daar afgeloopen is, zou slechts dan kunnen opgaan, indien die institueering was geschied zooals dat door Paulus aan Timotheus en Titus is opgedragen. M.a.w. indien er getrouwe predikers waren gevormd, bekwaam om ook anderen te leeren en machtig beide om te vermanen door de gezonde leer en om de tegensprekers te wederleggen.

In dit verband wil ik ook wijzen op het slot van punt 7 der voorstellen, die door de classis Alkmaar-Zaandam bij de Generale Synode worden ingediend over het ambt en het werk van een zendeling of evangelist. In dat slot van punt 7 lezen wij: „Naar den aard van zijn ambt (bedoeld is het ambt van zendeling of evangelist) is zijn werk voor hen die tot het geloof toegebracht zijn afgeloopen wanneer onder hen de ambten zijn ingesteld". Het spreekt vanzelf, dat deze bepaling alleen zin heeft, wanneer onder instelling der ambten wordt verstaan volledige institueering, dus inclusief het ambt van herder en leeraar.

Om te kunnen concludeeren, dat vanwege onze kerken het zendingswerk op O. Soemba en Savoe beëindigd mag en moet worden, is het niet voldoende wanneer geconstateerd wordt, dat daar kerken geïnstitueerd zijn, maar het zal moeten vaststaan, dat die institueering is geschied overeenkomstig de eischen die Gods Woord stelt. Met name zal gevraagd moeten worden, of er reeds van stad tot stad ouderlingen zijn aangesteld, die beantwoorden aan de eischen die Paulus in de brieven aan Timotheus en Titus stelt, getrouwe mannen, bekwaam om ook anderen te leeren enz. Ik ben er van overtuigd, dat de laatste vraag vooralsnog ontkennend moet worden beantwoord. Ik weet wel dat op circa dertig plaatsen op O. Soemba en Savoe op Zondag de geloovigen samenkomen om Gods Woord te hooren en dat op al die plaatsen voorgangers zijn, die alsdan hun gaven ten nutte en ten dienste der saamgekomenen aanwenden. En bij die voorgangers zijn er ook enkelen, die een volledige opleiding tot goeroe Indjil ontvangen hebben. Maar de groote meerderheid heeft dat niet; verscheidenen hebben zoo goed als geen opleiding ontvangen. Zelfs is het wel voorgekomen, dat in die bijeenkomsten werd voorgegaan, door iemand die niet lezen kon. Maar zelfs de opleiding tot goeroe Indjil, zooals die in het verleden gegeven werd, was er niet op gebaseerd, dat zij die deze opleiding gevolgd hadden, verder zelfstandig het Woord zouden bedienen. Ook na hun opleiding hadden zij nog voortdurend de leiding en het toezicht van den missionairen predikant noodig. Onder den drang der omstandigheden zijn de kerken op O. Soemba er in 1947 toe overgegaan, toen zij bijna tien jaar verstoken waren geweest van de bediening der sacramenten en toen ook de terugkeer van ds Goossens nog steeds belet werd, enkele van de bekwaamste goeroes tot het ambt van herder en leeraar te roepen. Ik doe voor niemand onder in waardeering voor deze beide predikanten Coreh en Tanahomba, zij vervullen hun ambt met trouw en met eere. Maar het zijn er maar twee, waarvan de eerste al ver op jaren is gekomen en niet meer zoo goed mee kan. Ook onder de overige goeroes zijn er nog wel enkele, die gaven bezitten om tot herder en leeraar te worden beroepen. Eerlang zal dat ook wel geschieden. Maar ook dan blijft het getal nog veel te klein, vooral wanneer in acht genomen wordt de geografische gesteldheid van het terrein, waardoor het bijv. op een enkele uitzondering na, uitgesloten is dat een predikant op één Zondag in twee of drie plaatsen voorgaat. Maar bovendien, al zouden er binnenkort in het geheel vier of vijf inheemsche predikanten zijn, ook dan moeten de kerken hier niet te lichtvaardig besluiten, dat deze mannen, die slechts een primitieve opleiding genoten hebben en die vrijwel van alle hulpmiddelen voor verdergaande studie verstoken zijn, nu ook bekwaam zijn om de opleiding ter hand te nemen. En toch is die opleiding brood- en broodnoodig. Die opleiding behoort dan ook m.i. tot den noodzakelijken afbouw van het zendingswerk.

Zoo denken de kerken op Oost-Soemba en Savoe er zelf ook over, zooals blijkt uit de voorstellen, die zij aan de Generale Synode gezonden hebben. Eenerzijds blijkt daaruit, dat zij zich haar roeping van zelfstandige kerken bewust zijn en dat zij die roeping ook wenschen op te volgen. Anderzijds wordt daarin de begeerte uitgedrukt, dat zij den voortgaanden steun van de kerken in Nederland mogen blijven ontvangen, om te volmaken hetgeen aan hun geloofskennis ontbreekt, opdat zij des te beter haar roeping zullen kunnen vervullen.

Een volgend maal hoop ik iets te kunnen zeggen over de verdere voorstellen van de part. synode van Friesland.

Nijkerk. C. C. DE VRIES.

❊

AAN EEN JONGEREN TIJDGENOOT, No. 39

S. O. S. zonder námen: ámen

Amice,

Van hoeveel kanten je al aangesproken bent over „thijs booy", zooals hij op het stofomslag van zijn boek heet, weet ik niet; maar nu ik gevraagd ben, met jou over dat boek wat te praten, heb ik het eens laten komen. Men is, geloof ik, in kringen, waar ze (bl. 149) jou niet zien willen op Zondag, met dit boek nog al druk in de weer: het heet volgens stofomslag: kerk en jeugd. Er zijn, als ik het wel heb, drie groepen in die kringen: de eene zegt: jubiliate, amen; de tweede: er deugt niks van, quis non fleret?; de derde: de man heeft toch dit boek omringd met gebeden, en dus: lees met getempereerde vreugde en met getempereerde smart.

De vraag is nu: waarmee zal de lezer zich in al wat des lezers zijn moet tempereeren?

Erg lang heb ik over het opschriftje boven dit briefje niet nagedacht. Op bl. 137 las ik iets over „amen", en op bl. 138, 5 regels verder, iets over S.O.S. Wat dat „amen" betreft: thijs booy spreekt over den „jeugdkerkdominee". Die moet er wezen, vindt hij. Ik denk er anders over; ik voor mij vind het niks netjes, dat je jouw een aparten dominee willen geven, en mij met mijn leeftijdsnoodgenooten niet; hoewel ook wij op onzen leeftijd onze nooden hebben; of dacht je soms, dat wij van boven de veertig, vijftig, misschien wel zestig, geen **leeftijds**-moeilijkheden hadden? Als we psychiaters willen vragen, krijgen we zóómaar keurig getikte rapporten. Je kunt er dadelijk een quinquagenariën-dominee op bestellen. Maar enfin.

Nu gaat de schrijver vertellen, wat die jeugdkerkdominee zooal moet wezen: aan „enige" voorwaarden moet hij voldoen, en dan komen er, net trouwens als bij ieder ander christenmensch, niet „enige", maar x-tot-de-n-de voorwaarden. Ik lees er geen één van voor, want ik weet, hoe gauw je thijs booy plus adolphus venator kunt mishandelen met een zinnetje-uit-zijn-verband.

Maar ik wil wel iets **typeerends** aanhalen; dát mag thijs booy adolphus venator óók doen (maar hij kent hem natuurlijk niet; hij kent, geloof ik, alleen maar kennissen, en dat is ongelooflijk jammer).

Nu dan, typeerend voor — we zullen dat jaquet met „thijs booy" nu maar laten loopen, anders wordt 't flauw — tijpeerend voor Thijs Booy vind ik, dat hij van den voor jullie te benoemen chambre-séparée-dominee dit verklaart: „Hij moet zijn..... een gedistingeerde meneer en een ongelikte beer. **Een schaap op vijf poten. Amen".**

Ik geloof, dat jullie tegenwoordig voor veel ernstiger worden versleten, dan wij vroeger waren: wij moesten altijd een beetje lachen over zóó'n schaap, en het had op de les groote moeite, ons onder den duim te houden. Maar zeggen jullie vandaag op zoo'n gezicht: „amen"?

Dit woord, dacht ik, hoort nog altijd bij **„het zal waar en zeker zijn"**; het wordt me zóó gezegd, tenminste in mijn catechismus-op-vier-pooten, daar, waar **vaste námen** zijn genoemd, **námen** van Personen, en van Woorden, waar je houvast aan hebt, met ordinanties en zoo, waar je „amen" op zeggen mág, en moet.

Maar nu verder. Booy vertelt, dat de jeugdkerkdominee moet weten, **dat hij de man niet is, dat hij zulk werk niet aan kan.**

Nu, ik kan daarin komen: ik lees zoo iets ook van en voor **álle** christenmenschen, bij **ál** hun doen en laten: antwoord op vraag 9, 62, 114, 117 Catech. Het laatste woord van Booy's boek is een regel uit een duitsch vers, waarin een dominee preekt tegen zichzelf; thema: hoe de dominee wezen moet? Dan komen er weer x-tot-de-n-de voorwaarden, en het laatste woord is: hij moet heel anders wezen dan ik. „Ganz anders als ich".

Het is dus de oude kost van antwoord 9, 62, 114, 127.

Máár, **die kost is voor iedereen:** voor boekenschrijvers, en pillendraaiers; voor professoren en algemeene adjuncten van het eerste het slechtste jeugdparlementorganisatoortjesteam; voor den bakker en voor het meisje dat de vloeren dweilt. **„Ganz anders als ich".**

We moeten dus **niet alleen** van die over het paard getilde (ja, ja, door Thijs Booy eigenhandig over het paard getilde) dominees, maar van alle wérkers, heusch niet alleen van alle voorwerkers en ook van alle jongens en meisjes hooren: ik ben de man niet: de goele is: **„ganz anders als ich".**

En nu kom ik terug op bl. 138: de lieden, zegt Booy, die „in de rij staan" voor het jeugddominee worden (en **ik, A. V.,** zeg er nu bij: de lieden, die iets, iets, het kan me niet schelen wát, die iets willen worden), die moet men, zegt Booy, **rustig in die rij laten staan.**

We moeten dus iedereen, die een of ander treffelijk ambt begeert, rustig in de rij laten staan.

We moeten mekaar dus allemaal maar laten staan.

Want áls je zou zeggen: ik gevoel roeping, en ik geló6f, dat God me de kracht geven zal, en nu ga ik in het rijtje staan, dan moeten we zeggen, met Thijs Booy: „geprezen zij de gauwdief die bij die rij een bord neerzet: een hoeraatje voor onze redders, of S.O.S.-signalen geeft". We moeten dus, en dit heeft van een flauw mopje nu letterlijk niets, allemaal bidden: bewaar ons voor onze redders, Heer, S.O.S. van wie op onze S.O.S. signalen ons wérkelijk te hulp snellen, omdat ze gelooven, iets ontvangen te hebben, dat ze moeten doorgeven, en dat helpt. We moeten dus áldoor S.O.S.-seinen geven en S.O.S.-seinen óók, als er lieden komen hélpen met concrete reddingsbooten, zeggende: spring maar d'r in, ze zijn flink geteerd, daar kun je **Amen** op zeggen.

Je vindt het wat vreemd? En onthutsend? Nu, ik ook. Wie durft nu nog zijn naam noemen, om de jeugd te helpen? Durft Thijs Booy het wel? Hij deugt als schrijver niet? Ik weet niet meer, of de wáre jeugdleider nu moet zijn: „ganz anders als Thijs Booy". Ik weet wél dit: als dat allemaal de roos treft, dan blijven we allemaal in de misère. God heeft dan geen frisch volk meer over. Ook geen geschikte candidaten voor een reddingsploeg. Want **hún** kwaden zijn ook al x-tot-de-n-de. Kwaden zonder tal. We blijven dus allemaal roepen van onze nooden (x-tot-de-n-de). En we wéten alleen maar, dat we enorm ontevreden zijn, en dat God wel Vader heet, en dat de kerk — dat zegt Booy honderd-en-een keer — moeder moet wezen (maar hij bedóelt: bakér) en dat ze ons „haar borsten moet onthullen" bl. 140, wat hij zelf een beeld, niet aan de therapeutische, maar aan de erotische sfeer ontleend zegt te zijn; en nou is ineens de baker nog weer wat anders geworden.

Het lijkt me een beeldencomplicatie uit wat schrijver noemt: de psychiatrische eeuw. En verder weet je als aangesproken jongere alleen maar, dat je met al je onzekerheidjes (xa) en protestjes (na) blijft opgesloten in den vicieuzen cirkel van het draaien-om-je-zelf. Waarom? Omdat je in déze buurt herders hebt, die allemaal zeggen: kom in de wei, maar denk asjeblieft niet, **dat je van je „nóód" af komt**; kom aan moeders borst, maar geloof asjeblieft niet, **dat je mélk krijgt**, en later **vaste spijs.** Heb het warm daar aan dat zachte plekje, maar zeg tegen móeder: **de ware moeder is „ganz anders als Du"**; en als ze je een draai om de ooren geeft, zegt dan: **u jaagt uw prominenten weg,** eer ze het te wezen blijken konden (bl. 164 schrijft: „wie niet overhoop kwam te liggen met alles en allen, zal het formaat missen om straks het hooge midden van onze cultuur op te gaan": **„de kerk jaagt veel menschen, die haar prominenten kunnen worden, de kerk uit of het kerkplein af").**

Even uitblazen, amice. En nou even kijken: **waar stáát Thijs Booy?**

Thijs Booy zegt, nadat hij deze woorden heeft gelanceerd: „Ik weet, dat ook nu mensen razend zullen worden om wat ik zeg".

Nu, ik geloof, dat het erg mee zal vallen. Razend worden? Op Thijs Booy? Geen sprake van: die doet toch óók mee met het uit de kerk jagen van wie prominenten hadden kunnen worden uit zijn kerk? Hij is óók van de familie der kerkpleinschoonvegers van 1944. Hij zal zeggen: met zulke woorden, Adolphus Venator, maak je Thijs Booy niet nijdig, want, mán, ik weet het, de goeie S.O.S.-roeper zegt: de ware Roeper is „ganz anders als ich". Dus — het doet me niks, dat een Adolphus Venator mij onder den neus wrijft, wat ik iedereen te verwerken geef.

Accoord: Booy wordt niet nijdig.

Maar **waarom wordt hij nooit eens vroolijk,** als er menschen zijn, die protesteeren tegen dat wegjagen, waaraan hij zelf meedoet, en om formules, waar hij geen sikkepit om geeft — zie hieronder??

Waarom scheldt hij zichzelf qua kerkjager, **(want hij doet toch mee)** en zijn medejagers nu eens niet op zijn geniale, ongelooflijk-knappe manier de huid vol, als ze smalend zeggen: die lui, die tegen de groote schoonmaak van 1944 protesteerden, die lijden aan een „schorsingscomplex", als ze alsmaar daar over kankeren, dat ze geschorst zijn, plus de rest? Waarom is Thijs Booy zóó rustig onder al dat krijschen over nood, en S.O.S., en toch weer S.O.S. tegen S.O.S.-ploegen? Zóó rustig, dat hij geen stemmen hoort, die **volhardend** zeggen: **dát** is het, **zóó** is het? **Hier** is de nood?

Ik geloof, dat ik weet, waarom het is.

Het is, omdat hij **zonder namen** schrijft, **en tóch maar amen roept.** Hij heeft een type voor den geest, het is het type van Fortuna Panthea Inversa, Fortuna Panthea was een **combinatie** van **álle** tot één **kluts** saamgebrachte goden uit den tijd van 't heilenisme. Nu heeft Thijs Booy een Fortuna Panthea **Inversa** gemaakt, een **omgekeerde** Fortuna Panthea. Een beeld, **een eenheidsbeeld** van **álle saters** en **demonen bij mekaar.** Ze hebben allemaal hun **éigen** naam verloren. Ze vormen het Type van het satanische type. En nu zegt hij tot zijn publiek in 't donker, dat in de zaal gespannen toekijkt, ademloos bij den redenaar met zooveel spraakwater: **dát** eenheids-type is de daemon, die jullie dwars zit; en wederom tot het publiek: en naar zijn beeld en zijn gelijkenis zijn jullie allemaal mismaakt; en **róep nou toch eens weer om móeder.**

Móeder, waar IS die? zoo brult **misschien, misschien** een heel enkele, die Thijs Booij gelezen heeft. Niet één uit die velen die hem brieven met vragen schrijven. (Thijs Booy **krijgt** honderden van die brieven met vragen, vertelt hij). Neen, één die het écht benauwd heeft? Waar IS dan Moeder? zal hij volhouden. Het antwoord zal luiden: moeder heeft het heel erg te kwaad met Fortuna Panthea Inversa; maar doe nu net als Elia zei: roep harder, misschien wordt ze wel wakker. Mutterdämmerung!

Het ongeluk is alleen maar: moeder krijgt geen naam bij Thijs Booy. Hij smakt naar moeders genezing; maar hij denkt, **dat ze dan weer lijken moet op Fortuna Panthea:** de versmelting van alle goden en deugden, **zonder één naam,** zonder één **eigen** naam. Geen namen, Amen!

Dat vindt hij genezing. Hij smakt naar den dag, waarop na de titels Afscheiding en Doleantie die van Hereeniging de historie der Hervormde Kerk binnenflitst; den dag dat Hervormden en Gereformeerden één Synode hebben, één doopvont, één Avondmaalstafel, één naam (zonder distinctie, zonder eigen **namen** dus). Amen. Den dag dat er gereformeerde stemmen opklinken in den Wereldraad 151/2). Den dag, waarop de jongere gereformeerden zich meer gaan interesseeren voor de Hervormde kerkvernieuwing (alsof dat een **genezing** van moeder was, inplaats van haar Katzwijm, met Groote K). Den dag, dat de gereformeerde isolementsadat en de antithesekrampen blootgesteld worden aan den brekenden en bouwenden stórm van den Heiligen Geest. Den dag, dat Barth — **nou kómt het,** want die man heeft álle namen óntnaamd, hij is **de** man van namen zonder namen, amen — dat Barth, ja, het staat er warempel, **in gereformeerde kring niet langer de wrijfpaal is,** om niet te zeggen (en toch te zeggen) het urinoir, dat de identificatie van kerk en politieke partij ophoudt.

Ik denk, dat dit laatste „dat" geen betrekkelijk voornaamwoord is, en dat „ophoudt" hier niét beteekent: „overeind houdt", maar „een einde neemt". En dat bedoeld is: „den dag dat die identificatie ophoudt". En daarom houd ik met citeeren op.

Maar als Thijs Booy, toch maar heerlijk vrijgemaakt van onze scheurmakers, die op één punt déden waar hij om „roept" (n.l. zeggen: we willen Thijs Booy niet laten binden mee door onze schuld), als Thijs Booy, vrijgemaakt van ons, die hij trouwens prachtig negeert, beweert, dat hij met de zijnen veel meer den Hervormden kant uit moeten kijken (149), en als hij dat zegt op het oogenblik, dat de **Hervormde Kerk alle namen die echte namen**

met-inhoud zijn, cadeau doet aan Fortuna Panthea Inversa, èn Vice Versa om allemaal „ámen's" — op inhoudloosheden — te incasseeren, dan vraag ik hem niks meer. Ik herinner hem aan zijn eigen woord: wie de menschen niet ernstig neemt, raakt ze kwijt. Ernstig nemen? Wel, meneer, niet wie voor een onthutste zaal de jan klaassenpoppen (typen) mekaar om de ooren laat slaan, maar wie námen van buiten probeert te leeren, en te laten leeren, námen van God, námen van den Middelaar, námen van deugden, námen van plichten, námen van zonden, námen van schisma's, námen van reformaties, námen van dit en námen van dat, die is ernstig. Die neemt mij en jou tenminste „au sérieux". Wie ons in den maalstroom gooien wil, zonder dat hij één slangetje, één duiveltje van Fortuna Panthea Inversa heeft losgepeuterd, om te zeggen: kijk, dát zijn nou zijn GIFtanden, en zóó en zóó heet dat vergif, en die en die smokkelaar of grossier verkoopt het, en dáár en dáárom is het vergif, dien zeggen we (bl. 69): De regel is: wie eenmaal het gevoel kreeg: hij neemt me niet au sérieux, komt nooit terug.

Daarom kom ik niet bij den heer Thijs Booy terug. Hij roept, maar hij noemt geen enkelen bók bij name, en óók geen enkel schàáp. Hij gaat nérgens op IN; hij kampt met messen en vorken, waarvan hij zelf verklaart: de slijpsteen, die staat in den hemel.

De mijne ligt op aarde. In mijn belijdenis en mijn catechismusje. En daar wil Thijs niet aan. De Hervormde Kerk is in vernieuwing, meneer. Wat kan hem de argumentatie vàn Barth óf tégen Barth schelen? Urinoir, meneer, als je Barth verwerpt. Slik maar, nooit meer namen, amen.

Ik kan de bladzij niet meer vinden, maar het staat er toch; ik las dat Thijs Booy de kerk verwijt, dat ze niet ziet, dat we in het psychiatrisch tijdperk leven.

Ik weet niet, hoe het Thijs Booy gaat. Maar ik geloof, dat we het elken dag aan den lijve voelen: die verschrikkelijke nervositeit. Maar boeken als van Thijs Booy maken de psychiatrische objecten bij duizenden; want hij leert de jeugd wel over „moeder" zuchten, en over haar eigen nood, maar hij is ver van dien rector, die eens bij ons op school een later hooggeleerde toebulderde: snòtjongen, wou jij....., en toen kwam er een werkwoord, dat op een mooie stichtelijke handeling wijst. Ik geloof, dat het geklaag van de moderne jeugd ook zoo'n mooi stichtelijk werkwoord is. Veel te mooi. Maar wie zegt nog eens ferm: snòtjongen?

Misschien later nog wat over dat boek.

Hartelijken groet, je

ADOLPHUS VENATOR.

PERSSCHOUW

„KOM NU VOOR DEN DAG".

Elders in dit nummer geven we een kleine bizonderheid uit een tirade van prof. Zuidema contra dhr. Zijlstra.

Hier volgt het slot van wat eerstgenoemde schreef in N. Pr. Gr. Ct.:

De heer Z. schrijft: „Dus van de belijdenis der vaderen heeft men ook al geen last meer. Werkt die heel religieus weg".

Omdat ik gezegd had, dat de belijdenis de eeuwigheid niet heeft.

Laat nu de heer Z. een man zijn. En dit weerleggen. En het tegendeel poneren. En leren: De Drie Formulieren van Enigheid, waarvan 't laatste in de zeventiende eeuw na Christus ontstond, hebben wél de eeuwigheid, en zijn de drie formulieren van eeuwigheid. En voor alle eeuwigheid.

Dan is hij een kerel. Dan voert hij eerlijk oppositie. En dan staat hij..... alleen. Zo zeer in het isolement, dat zelfs de heer Z. het niet eens is met de heer Z.

Hij mag nu allerlei conclusies mij toedichten, en mij verwijten, dat ik de belijdenis inruil voor „het belijden" zonder enige inhoud en zonder enige binding, niemand weet beter dan de heer Z., dat ik dit niet doe, en dat er geen haar op mijn hoofd is, die er aan denkt, om ook maar een weinig in die richting te gaan.

En wanneer door mij gezegd is, dat onze geloofsbelijdenis feilbaar is, en de heer Z. maakt er van, dat dit moet betekenen, dat we daarmee de belijdenis der vaderen hebben weggewerkt, dan vraag ik hem op de man af: Is dit dan niet juist een grondtrek der Reformatie, zo van Luther als van Calvijn, te belijden, dat synodes kunnen dwalen, en dat geloofsbelijdenissen feilbaar zijn?

Kom nu voor de dag, en weerleg m'n uitspraak, en poneer: Belijdenissen zijn onfeilbaar! En heb dan de euvele moed, te poneren, dat U met die uitspraak in overeenstemming zijt met de Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel VII, en met de Gereformeerde religie. En indien U die moed niet hebt, omdat U in deze rooms-katholieke dwaling niet vervallen is, welnu, heb dan althans de moed, openlijk te verklaren, dat U het met mij eens is, en dat metterdaad belijdenissen feilbaar zijn. Belijd dan dit in enigheid des geloofs met de Gereformeerde vaderen en met deze Prof. Z., die de lampen uitblaast.

Maar knoei niet. Zoals U nu gedaan hebt. En breng geen vreemd vuur op het altaar. En zaai geen verdeeldheid, waar enigheid des geloofs en der belijdenis bestaat. En neem niet de schijn aan, alsof U zoudt leren de rechtzinnige leer, en alsof die rechtzinnige leer zou inhouden, dat de belijdenisschriften op één hoogte staan met de Heilige Schrift, en evenals de Heilige Schrift, Gods eigen en geïnspireerde Woord, onfeilbaar zijn.

Het is droevig, dat in een Kerkbode van een Gereformeerde Kerk zulk een valse voorlichting gegeven wordt. Meent de redactie, dat zij haar handen hier in onschuld kan wassen? Heiligt het doel dan alle middelen?

Dan blijft ons maar één ding over te doen. En wij zullen dat niet nalaten. Wij zullen de Heere ootmoedig bidden, dat Hij Zich toch erbarme over Zijn arm kerkvolk, dat dus misleid wordt onder het mom van trouw aan Schrift en confessie.

Het klinkt nog al mannelijk.

Maar het lijkt ons toch iets anders.

Vermoedelijk heeft de heer Zijlstra bedoeld: zoolang iemand zijn belijdenis handhaaft, als conform de Schrift, zegt hij: daar sta ik voor, en wat hier staat is voor altijd waar, want het is doodeenvoudig wáár. Het is eeuwig waar.

Theoretisch geeft ieder toe, dat de belijdenis zich kan vergissen, zich onnauwkeurig kan uitdrukken. Maar tevens zegt hij: i k h e b z o o 'n g e v a l n o g n i e t o n t d e k t, want anders had ik allang een gravamen er tegen ingediend. Naar mijn beste weten heeft dus inderdaad deze belijdenis de eeuwige waarheid uitgedrukt.

Zoodat we de invitatie: „kom nu voor den dag" wel kunnen retourneeren. Laat nu prof. Zuidema het zoo maar eens zeggen, zeer concreet van de door hem aanvaarde belijdenis.

„Dan is hij een kerel".

Dan krijgt de heer Zijlstra meteen van hem gelijk; want als je den indruk gegeven hebt, dat de theoretische uitspraak: belijdenissen zijn niet onfeilbaar, een brug slaat tot de andere stelling: dus zal ik niet haar inhoud als weergave der onfeilbare waarheid erkennen en doen gelden, dan heb je toch een krommen gang gemaakt.

K. S.

KERKNIEUWS

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzoekt de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

Tweetal te:
Hattem, R. H. Bremmer te Zwolle en J. Waagmeester te Baarn.

Beroepen te:
Meppel, P. van Gurp te Musselkanaal.
Bilthoven, K. J. Dijkema te Zwijndrecht-Groote Lindt.

Aangenomen naar:
Meppel, P. van Gurp te Musselkanaal.
Zalk en Veecaten, L. Moes te Blokzijl.

Bedankt voor:
Neede—Elbergen, L. Moes te Blokzijl.
Zaandam, P. van Gurp te Musselkanaal.

— Ds H. BOUMA te Assen is als res.-legerpredikant onder de wapenen gekomen tot 27 April a.s.

— Ds H. SCHOLTE te Nieuwleusen mag, na een langdurig grondig onderzoek, zonder voorbehoud alle werk weer verrichten. De aanvankelijke vermoedens bleken dus geheel onjuist te zijn.

— Ds M. JANSSENS, Volgende week hoopt ds M. Janssens, predikant van Lutten a.d. Dedemsvaart en Gramsbergen zijn zilveren ambtsjubileum te herdenken. Zondag 18 April 1926 verbond hij zich aan zijn eerste gemeente Schouwerzijl (Gron.). Sinds 22 Juni 1947 predikant van Lutten a.d. Dedemsvaart en Gramsbergen. Zijn Eerw. hoopt Woensdag 18 April 's avonds half zeven voor te gaan in een dienst des Woords in de Geref. Kerk van Lutten. Na afloop hiervan wordt een samenkomst gehouden, waar gelegenheid bestaat den jubilaris te feliciteeren.

— HERINSTITUEERING VAN DE GEREFORMEERDE KERK TE SCHOONDIJKE. Reeds geruimen tijd werden vanwege de Gereformeerde Kerk te Hoek voor de in Westelijk Zeeuwsch-Vlaanderen woonachtige Gereformeerden, kerkdiensten verzorgd te Schoondijke. Zoowel de aldaar wonende leden, als de ambtsdragers behoorden dus tot de Gereformeerde Kerk van Hoek. Uit deze leden is de wensch naar voren gekomen, mede in verband met de groote afstanden en gezien de aanwezige mogelijkheden, tot eigen zelfstandig kerkelijk optreden. Deze wensch ging op Zondag 1 April j.l. in vervulling, toen in een voor den middagdienst gehouden gemeentevergadering, de ambtsdragers werden verkozen, 2 ouderlingen en 1 diaken. De gemeente telt 40 zielen. In den volgenden middagdienst ging voor de consulent van Hoek, ds J. ten Hove, die de nieuw ontstane gemeente bepaalde bij de eerste vier verzen van Mattheus 10, de roeping door Christus van zijn apostelen. In dezen dienst werden de gekozen ambtsdragers bevestigd. Het adres van den Kerkeraad is thans: D. Solinger, Weststraat 5, Aardenburg; Diaconie: J. Moggré Jr, Pr. Beatrixstraat 29, Schoondijke.

— GEREFORMEERD SOCIAAL EN ECONOMISCH VERBAND. Secretariaat: Mej. C. Brandsen, Nolensstraat 68 b, Rotterdam—C. Penningmeester: J. Schep, Amersfoort. Giro Nr. 558288 t.n.v. den Penningmeester van het Geref. Sociaal en Economisch Verband.

Zojuist verscheen:

GEEN VERGEEFS WOORD

VERZAMELDE DEPUTATEN-REDEVOERINGEN

UITGEGEVEN IN OPDRACHT VAN DE DOCTOR ABRAHAM KUYPERSTICHTING

INGELEID EN VAN AANTEKENINGEN VOORZIEN DOOR

Mr K. GROEN — Dr D. LANGEDIJK
Dr M. C. SMIT - Mr C. J. VERPLANKE

MET EEN WOORD VOORAF VAN
Dr J. SCHOUTEN

DIT WERK BEVAT ALLE DEPUTATENREDEVOERINGEN VAN
KUYPER - BAVINCK - COLIJN - DE WILDE - SCHOUTEN

SPIEGEL VAN 70 JAREN A.R.-PARTIJLEVEN

HISTORISCH DOCUMENT VAN ONTSCHATBARE WAARDE

EEN BRON VAN BEZIELING VOOR ALLE ANTIREVOLUTIONNAIREN VAN DE OUDERE EN VAN DE JONGERE GENERATIE

OMVANG 400 BLADZIJDEN — PRIJS GEBONDEN *f* 8.75

VERKRIJGBAAR BIJ DE BOEKHANDEL

N.V. J. H. **KOK** KAMPEN

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk
Reformatie . . . *f* 3.—
Catechismus . . . *f* 2.—

Alle terugzendingen onder rembours.

Zalmstraat 1 - Scheveningen

De in dit blad opgenomen

„Correspondentie en samenspreking met Deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken"

is thans in brochurevorm verkrijgbaar.

De prijs van deze brochure van 32 pag. in omslag bedraagt slechts 25 cent.

Toezending zal geschieden uitsluitend **bij vooruitbetaling** per postwissel of op giro 537347 van H. H. v. d. LINDEN, Tulpstraat 62a, Goes.

Comité tot verspreiding van goede en goedkope Geref. leetuur.

En nu... allemaal!

Deze zangbundel heeft in de pers zeer de aandacht getrokken. Heeft U de bundel al in Uw bezit? Prijs *f* 7.90.

Bestelbaar bij de boek- en muziekhandel of rechtstreeks bij de Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. TE GOES.

De nieuwe V.C.L.-Roman

Zojuist verscheen en werd aan de Abonné's van Kok's V.C.L.-reeks verzonden:

„Geluk!"

door G. MULDER

PRACHTIGE, BOEIENDE ROMAN - RIJK GEILLUSTREERD

Prijs voor V.C.L.-Abonné's slechts *f* 2.70 gebonden
(Voor niet-abonné's is de prijs *f* 4.90)

Reeds eerder in deze jaargang ontvingen de Abonné's:

ARGYE M. BRIGGS: *„Als een wortel uit dorre aarde".*
U. VAN HOUTEN: *„De zonde van Haitze Holwerda".*
ANNIE FERWERDA—VAN DEN BERG: *„Ik zoek een zondaar".*

In Juni a.s. ontvangen de Abonné's

G. SEVENSMA—THEMMEN: *„Kruis en Boete".*

Uitvoerig prospectus wordt op aanvrage gaarne gratis toegezonden.

Profiteer van de voordelen, die de V.C.L.-reeks U biedt!

Geef U op als Abonné bij Uw Boekhandelaar of bij de uitgever.

N.V. J. H. **KOK** KAMPEN